

Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти
Завдання для I етапу олімпіади з української мови та літератури
8 клас

Українська література

I. Напишіть твір-роздум на тему «Поряд із добрими людьми навіть сірі будні стають більш яскравими» (Джуліана Вільсон).

12 балів

II. Літературний бліц.

1. Що таке повчання як літературний жанр?
2. Запишіть чотири найважливіші, на вашу думку, поради Володимира Мономаха.
3. Про кого сказано, що в мелодійних сагах збереглася пам'ять про горду русокошу дівчину в золотій гривні, яка «на сувору землю північної країни принесла спокій, добро і мудрість книжну»?
4. За яким принципом Біблію розділено на Старий і Новий Заповіт?
5. Що Анна Ярославна подарувала єпископові в день свого вінчання з французьким королем Генріхом I у Ромейському храмі?

5 балів

III. Літературна реклама

Створіть рекламу книжки, яку ви радите прочитати своїм однокласникам та однокласницям. У рекламі зазначте автора, назву твору, епоху, у яку він створений, головних героїв / героїнь. Коротко та влучно аргументуйте, чому саме цю книжку потрібно прочитати.

5 балів

Українська мова

I. З поданими словами складіть словосполучення, які б допомогли з'ясувати їхню різницю в лексичному значенні.

Виключний, винятковий; дружний, дружній; писемний, письмовий.

6 балів

II. Відредуйте словосполучення.

Моє день народження, бажаючи поспілкуватися, таємна усмішка, сміятися над кимось, багаточисленні випадки, біографічний життєпис, радує око, зайняли перше місце.

4 бали

III. Запишіть слова, розкриваючи дужки або вставляючи пропущені літери.

Про(с,з)ба, з(с)цідити, казна/в/кого, С(с)узир'я В(в)еликого П(п)са, різ..б..яр, спагет..і, до/речі, пр..клеїти, їж...жу, боро(т,д)..ба, Матві(й,є)ович, камін..чик, (Д,д)ень народження, жар/птиця, з/по/між, Юрі(ю,є).

4 бали

IV. Визначте, до якої частини мови належить виділене слово в реченнях.

Будівля на скелі виникла (1) **наприкінці** XIX століття. (2) **Спочатку** це була дерев'яна дача, (3) **яку** збудували на (4) **місці** хижини.

1 наприкінці	А іменник
2 спочатку	Б частка
3 яка	В прийменник
4 місці	Г прислівник
	Д займенник

4 бали

Усього 40 балів

На виконання завдань відводиться 4 години

Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти
Завдання для I етапу олімпіади з української мови та літератури
9 клас

I. Напишіть твір-роздум у публіцистичному стилі на морально-етичну тему «Людину в собі потрібно будувати».

12 балів

II. Літературний бліц.

1. Назвіть ознаки народних творів.
2. Який провідний мотив пісні «Місяць на небі, зіроньки сяють»?
3. Балада «Ой на горі вогонь горить» наповнена символами. Назвіть їх.
4. Які найдавніші писемні пам'ятки дійшли до нас? Назвіть три книги.
5. Про будівництво якого храму містить легенди та оповідання Києво-Печерський патерик?

5 балів

III. Літературна реклама.

Створіть асоціативну хмаринку про художній твір, який недавно прочитали і хочете прорекламувати для ровесників (запишіть не менше дванадцяти слів чи словосполучень).

6 балів

Українська мова

I. Визначте в реченнях синтаксичну роль виділених слів.

- 1) **Любить** людей мене навчила мати. 2) Астрономія – **ахіллесова п'ята** в його знаннях.
 3) Шумлять за вікном тополі й осокори, розгойдані **вітрами**. 4) А ключі **від щастя** в наших руках.
 5) Хлопця охопило почуття **самотності й розгубленості**. 6) **Нахаба вітер** із-під хустини вибиває пасма кіс.

6 балів

II. Поясніть роль подвійного наголосу в таких словах:

манія – манія, завізний – завізній, гладкий – гладкій.

6 балів

III. Від поданих іменників утворіть форми родового відмінка однини. Поясніть паралельні форми деяких іменників.

Сарай, Мороз, живопис, гопак, Дон, тиждень, Дніпро, хор, гіпс, листопад, Львів, синтез.

6 балів

IV. Установіть відповідність між відокремленим членом речення і прикладом.

Відокремлений член речення	Приклади
1 означення	А Сам Лисенко, бездоганний лицар української пісні, прекрасний композитор і піаніст, зостався в моїй пам'яті як найчарівніша людина.
2 прикладка	Б. Он хмарки бредуть повільно одна за одною над самим обрієм, схожі на білих лебедів.
3 обставина	В. Не чути ніякого голосу, крім вівчарської трембіти, десь на далекій полонині.
4 додаток	Г. Ви щасливі, високії зорі, все на світі вам видно звисока. Д. Троянди, гріючись на сонці нескупім, нам серце радують відродженням своїм.

4 бали

Усього 45 балів

На виконання завдань відводиться 4 години

Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти
Завдання для I етапу олімпіади з української мови та літератури
10 клас
Українська література

I. Напишіть твір-роздум «І праця кличе вас, як мати, орати, сіяти, косить, тесать, копати, будувати!» (М.Рильський).

12 балів

II. Літературний бліц.

1. Яскравою ознакою побутово-просвітницького реалізму є *етнографізм*. Поясніть цей термін.
2. Хто з письменників, докладно змальовуючи національний колорит українців, ретельно освоював «непочатий рудник» українського життя? Назвіть автора і твір.
3. Чому літературознавець С. Єфремов «забракував» обидва варіанти кінцівки повісті І. Нечуя-Левицького «Кайдашева сім'я»?
4. Скільки років тривала робота над романом «Хіба ревуть воли, як ясла повні»?
5. Яка мотивація поведінки Мартина Борулі з однойменного твору І. Карпенка-Карого?

5 балів

III. Літературна анкета. Заповніть анкету письменника, про якого І. Франко сказав: «... се колосальне, усеобіймаюче око України».

1. Прізвище, ім'я, по батькові.
2. Місце народження.
3. Рід занять.
4. Освіта.
5. Початок кар'єри та творчий шлях.
6. Видатні твори (3-4).

6 балів

Українська мова

I. Поясніть значення наведених слів іншомовного походження. З виділеним словом складіть складнопідрядне речення з підрядною означальною частиною.

Брифінг, саміт, опонент, абонент, абонемент.

8 балів

II. Запишіть слова і позначте в них наголос.

Визвольний, вишиваний, горошина, добовий, заіржавілий, зубожіння, крицевий, магістерський, маркетинг.

3 бали

III. Запишіть подані іменники у формі родового відмінка множини.

Сукня, стаття, сосна, суддя, втеча, перукарня, життя, соловей, пісня, подорож, обличчя, свиня, плече, площа.

7 балів

IV. Установіть відповідність між словом та його характеристикою.

1 у слові на один звук більше, ніж букв	А лялька
2 у слові на один звук менше, ніж букв	Б їжак
3 у слові однакова кількість звуків і букв	В дзьобик
4 у слові на два звуки менше, ніж букв	Г щавель
	Д ящірка

4 бали

Усього 45 балів

На виконання завдань відводиться 4 години

Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти
Завдання для I етапу олімпіади з української мови та літератури
11 клас

Українська література

I. Напишіть твір-роздум «Майбутнім ми маримо, а сучасним гордуємо: ми прагнемо до того, чого немає, і нехтуємо тим, що є...» (Г.Сковорода).

12 балів

II. Літературний бліц.

1. Проти чого було спрямовано естетичні засади нового етапу модернізму у 20-і роки XX століття?
2. М. Семенко у вірші «Місто» («Осте сте...») сміливо експериментує з формою. Поясніть, як саме.
3. У чому виявляються ознаки імпресіонізму в поезії П. Тичини «Ви знаєте, як липа шелестить...»?
4. «Київські неокласики» не мали ні програми, ні статуту. Що ж їх об'єднувало?
5. Звідки Максим Рильський запозичив «образ винограду» у вірші «У теплі дні збирання винограду...»?

5 балів

III. Літературна анкета. Заповніть анкету письменника, про якого дружина Є. Плужника згадувала, що він був єдиним, хто з друзів-літераторів носив заарештованому чоловікові в тюрму передачі.

1. Прізвище, ім'я, по батькові.
2. Місце народження.
3. Освіта.
4. Творчий шлях.
5. Громадська та наукова діяльність.
6. Видатні твори.

6 балів

Українська мова

I. Випишіть неповні речення і розмежуйте їх за двома аспектами: формально-граматичним і комунікативним.

1. На міст! – кричав він до вершників. – Через Десну! (О. Копиленко).
2. Уже сонце на небі (Ю. Яновський).
3. Немає у мого народу і в думці учинити зло (М. Палієнко).
4. У земне Журавне летять журавлі, а лебеді – у Лебедин (П. Воронько).
5. Як любо йти коханою землею і рідний вітер пити без кінця. (В. Сосюра.)
6. Надворі весна вповні (Панас Мирний).
7. Дзигарі в столовій пробили другу. Голосно, різко (М. Коцюбинський).
8. Починаєш задумуватися над своїм майбутнім (Із газети).

5 балів

II. Лексикологія З поданих слів виберіть слова-архаїзми і запишіть до них сучасні відповідники.

Гайник князь, вельможа, дмухач, бунчужний, подушне, днешній, волость, партком, рало, соха, ступа, мушкет, живіття, рогатина, пістоль.

4 бали

III. Орфографія Запишіть словосполучення, додавши закінчення прикметників у формі називного відмінка однини.

Військов... аташе, гаряч... кава, кумедн... шимпанзе, гостр... біль, повноводн... Міссісіпі, відом... маестро, далек... путь, широк... Дніпро, стар... рукопис, швидк... таксі, зворотн... адреса, дружн... порада, затяжн... нежить, швидк... шимі, відповідальн... портєс, талановит... інженю.

8 балів

VI. Установіть відповідність між реченнями та поясненнями щодо вживання в них тире
(розділові знаки пропущено).

1 Марудна справа жити без баталій (Л. Костенко). 2 Привчав мене батько трудитись до поту а мати любити пісні (П. Воронько). 3 Махнула осінь в ліси вони зацвіли пурпуровими, сірими та жовтими фарбами (І. Франко). 4 Чужих два слова в пісні буде і пісня вся тоді чужа! (Д. Павличко). 5 Унизу як величезне біле покривало простяглась північна пустиня тундра (М.Трублаїні).	А тире при відокремленій прикладці Б тире між підметом і присудком В тире між частинами безсполучникового складного речення Г тире в неповному реченні Д тире при однорідних членах речення Е тире в складносурядному реченні
--	---

5 балів

Усього 45 балів

На виконання завдань відводиться 4 години